

Libération: A Vasarely-botrány folytatódik

LAPSZEMLE +

szerző
HVG360
olvasási idő
3 PERC
megjelent
2023.12.30. 09:00

A magyar származású op-art-legenda életműve és öröksége körül zajlik a huzavona egymással harcoló családtagokkal, ügyvédekkel, FBI-jal, írja a francia lap.

Mint egy folytatásos krimi, olyan a magyar származású képzőművész, Victor Vasarely öröksége körül zajló jogvita. A vizsgálat jó 15 éve folyik, ezalatt 6 vizsgálóbíró váltotta egymást. Kiderült, hogy több száz kép eltűnt, az eddigi csúcspont pedig az volt, amikor az FBI Puerto Ricón a mester unokájának, az Aix-en-Provence-i Vasarely-központ igazgatójának kezdeményezésére több száz alkotást foglalt le a művész legfiatalabb fiának özvegyénél, *Michèle Taburno-Vasarelynél*.

Pierre Vasarely perben-haragban áll a család többi tagjával, polgári és büntetőügyek tucatjait kezdeményezte. A háborúskodásba belekeveredett a budapesti Vasarely Múzeum is. Az igazgató, *Orosz Márton* úgy nyilatkozott a Libérationnak, hogy ő a megbízatásának megfelelően szervezne egy retrospektív kiállítást Szöulban, csak éppen ezt az unoka megakadályozza, ami nemzetközi botrány. Szerinte Pierre Vasarely simán visszaél a ráruházott jogokkal.

Fenyegető leveleket küld, igyekszik lejáratni a szakértőt a magyar és a francia külügyminisztériumnál is. Közben azonban az oknyomozó

újságíró azt tapasztalta, hogy a festő munkásságát összefoglaló központ épülete pusztul, rohad. Peregnek le a freskók, de egyébként is amatőr munka folyik a művészi hagyaték ápolására.

2022-es interjúnk Pierre Vasarely-vel: Id. külön

Puerto Rico úgy került bele a történetbe, hogy Michéle Taburno-Vasarely, aki 37 éven át volt a legkisebb Vasarely-fiú felesége, visszaköltözött oda, és egy másik alapítványt létesített. Sőt kiállításokat is szervezett. Ezek után az unoka által indított eljárás csúcsaként az FBI állig felfegyverzett emberei megrohmozták az asszony házát. Francia részről az a vizsgálóbíró volt jelen, aki Nicholas Sarkozy választási kampányának az ügyében is nyomozott. A vád bizalommal való visszaélés és pénzmosás volt.

Az egész jogi hercehurca akkor kezdődött, amikor 1990-ben meghalt az op-art feltalálójának a felesége, *Claire Vasarely*, aki 20 évvel korábban a művésszel együtt hozta létre az alapítványt. Az örökösödési harcba beszállt szakértőként a helyi művészeti tanszék vezetője is, de ő a végén egy évi börtön kapott, mert kiderült, hogy saját zsebre dolgozott.

Felbukkant még egy jogász is, aki egyrészt feltárta, hogy jelentős márkák jogdíj fizetése nélkül lenyúlják Vasarely motívumait, másrészt pedig elérte, hogy a többi leszármazott is kapjon a művekből, amelyek nagy részét a legkisebb gyerek és felesége simán bevitte az alapítványba.

Egy ponton úgy nézett ki, hogy végre rendeződnek az áldatlan állapotok, mert jött két kurátor, akik az eredeti elképzeléseknek megfelelően alakították volna át az alapítvány munkáját. Pierre Vasarely azonban kiutálta őket. Most abban bízunk, hogy a párizsi Pompidou központ segítségével állítja helyre a megtépzott renomét. De az újságírónak az a benyomása, mintha egy olyan tűzoltóval találkozna, aki másodállásban gyűjtogat.

A Beaubourg kurátora, Michel Gauthier 2019 óta minden évben szervezett egy nagy bemutatót Aix-en-Provence-ban. A véleménye az, hogy az alapítvány kincs Franciaország számára, csak működtetni kell. Szó van arról, hogy a párizsi központ nagy kiállítást rendez Vasarely tiszteletére, ám az előkészítésből kirekesztenék a család minden tagját. Ezért azután Pierre kézzel-lábbal hadakozik ellene, pedig beható tárgyalások folynak kulturális és belügyi tárcával.

Orosz Márton úgy látja, hogy akik még együttműködnek az unokával, azok azért teszik, mert az megfélemlítette őket. A Sorbonne művészettörténész professzora, Arnaud Pierre azon sajnálkozik, hogy a botrány elhomályosítja a művész életművét. A munkáiból tartott tárlatok jó része nem minőségi, nincsenek a munkák kategorizálva.

Úgy véli, hogy Vasarely művészete leértékelődött, de pont azért, mert az alkotó a piac és a múzeumok megkerülésével ipari módon hozta létre és értékesítette az alkotásait. Ráadásul a folyamatos perlekedés miatt a nagy intézmények nem veszik a képeit, kinetikus szobrait. És bizonytalanok a magánvásárlók is, mert félnek a jogi bonyodalmaktól, illetve attól, hogy akár el is kobozhatják tőlük szerzeményüket – állapítja meg [a Libération tényfeltáró összeállítása](#).